

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ
อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

The life Quality Development According to Brahnavihara Dhamma of People
in the Area of Bangchana sub-district, Muang district, Surat Thani province

พระอธิการภูวนาท จารุธมโม (ชูทอง)*

Phraathikan Phuwanart Jaruthammo (Choothong)*

Received: 13 March 2024, Revised: 27 June 2024, Accepted: 27 June 2024

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี 2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัด สุราษฎร์ธานี จำนวน 325 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าความเที่ยงตรง ค่าความเชื่อมั่น ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1)การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.15) อยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านอุเบกขา (ความวางเฉย ไม่ดีใจไม่เสียใจเมื่อผู้อื่นถึงความวิบัติ) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.31) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านมุทิตา (พลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.14) อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านเมตตา (ความสงสารคิดจะช่วยให้พ้นทุกข์) ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 4.06) อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ 2)ข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่เห็นว่าควรให้ความสำคัญโดยการส่งเสริมให้ประชาชนนำหลักธรรมมาปฏิบัติ ทำให้ประชาชนในชุมชนมีความรัก ความปรารถนาดีต่อกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน มีสัมพันธภาพอันดีในชุมชน ส่งเสริมให้ทุกคน มุ่งสร้างประโยชน์แก่ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว จัดฝึกอาชีพ และจัดหาตลาด

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author)

E-mail : chan19Tara799@gmail.com

The life Quality Development According to Brahnavihara Dhamma of People
in the Area of Bangchana sub-district, Muang district, Surat Thani province

ชุมชนให้ผู้เข้าฝึกอาชีพสามารถจำหน่ายสินค้าที่ได้จากการฝึกอบรมอาชีพ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากการสร้างอาชีพให้แก่ประชาชน ผู้นำชุมชน ควรส่งเสริมในเรื่องประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนคนรุ่นหลังได้อนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นเมือง การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ ประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ถือเป็นหลักธรรมของผู้มีจิตใจสูง การให้อภัย ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความยินดีเสียสละ ทำให้สังคมอยู่อย่างมีความสุข เป็นคุณลักษณะที่จำเป็นต้องมีในตัวบุคคลและควรปลูกฝังให้เกิดขึ้นในตนและลูกหลานต่อไป

คำสำคัญ : การพัฒนาคุณภาพชีวิต, หลักพรหมวิหารธรรม, ประชาชนบางชนะ

Abstract

The research of this thematic Pa pre are as follows 1) To study the development of quality of life according to the Brahmawihra Dhamma principles of the people in the area in Bang Chana Sub-District, Mueang District, Surat Thani Province. 2) To study the recommendations on the guidelines for promoting the development of quality of life according to the Brahmawihara Dhamma principles of the people in the area of Bang Chana Sub-District, Mueang District, Surat Thani Province. It is a quantitative research The population used in the research was people in the area of Bang Chana Sub-district, Muang District, Surat Thani Province, 325 people. The tools used for data collection were questionnaires. The statistics used for data analysis were frequency values, percentage values, exactness values, confidence values, mean, and standard deviation. the results of research were found that 1) Development of quality of life according to Brahmawihara Dhamma principles of the people in the area of Bang Chana Sub-district, Mueang District, Surat Thani Province Overall, overall, the average ($\bar{X} = 4.15$) was at a high level, The aspect with the highest average was the Ubekkha aspect (not be glad, not sorry when others to misfortune) the mean value ($\bar{X} = 4.31$) was at a high level, followed by Mudita aspect (rejoices when others are be successful), mean ($\bar{X} = 4.14$) at a high level, and the aspect with the

lowest mean was the mercy aspect (Compassion will help you get out of suffering) mean ($\bar{X}$ = 4.06) was at a high level, respectively. 2) Recommendations and guidelines for promoting the development of quality of life according to the Brahmawihara Dhamma principles of the people in the area of Bang Chana Sub-District, Mueang District, Surat Thani Province. Most of them agreed that they should give importance to by encouraging people to implement the principles of Dhamma. Make people in the community love good wishes to each other have generosity for each other have a good relationship in the community. Encourage everyone strives for the common good rather than the personal benefit. Organize occupation training and provide a community market where Vocational trainees can sell products obtained from vocational training. To create continuous development from creating careers for population, community leaders. Should promote local cultural traditions for future generations to preserve indigenous culture. Promoting the development of quality of life according to the principles of Brahmawihara Dhamma of principles of the people in the area of Bang Chana Sub-District. It consists of mercy, kindly, Mudita, Ubekkhā. It is considered doctrine the principle of high-minded people, forgiving and helping each other rejoice, sacrifice. Make society happy it is a trait that is required in a person and should be instilled in themselves and their descendants in future.

Keywords : quality of life development, Brahmawihara Dhamma principles, People of Bang Chana

บทนำ

มนุษย์ทุกคนต้องการมีคุณภาพชีวิตที่ดี (Quality of life) องค์ประกอบคุณภาพชีวิตที่ดีนั้น มีหลายมิติ ซึ่งประกอบด้วย มิติด้านเศรษฐกิจ มิติด้านครอบครัว มิติด้านการทำงาน มิติด้านสังคมและ การมีส่วนร่วม มิติด้านสุขภาพและการดูแลสุขภาพ และมิติด้านการพัฒนาตนเอง คุณภาพชีวิตที่ดีจึงเป็นเป้าหมายสำคัญของหน่วยงานทุกภาคส่วนที่จะต้องส่งเสริมให้ คนไทย

ทำงานเป็นแรงงานคุณภาพและมีสุขภาพที่ดีทั้งร่างกาย จิตใจ และจิตวิญญาณ (ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต และ คนอื่น ๆ, 2556, หน้า 37) มนุษย์ถือเป็นทรัพยากรที่มีความสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศชาติ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ประเทศไทยให้ความสำคัญในการพัฒนาประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยมีการจัดทำแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อเป็นกรอบทิศทางและแนวทางการพัฒนาประเทศเริ่มตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 1 จนถึง ฉบับปัจจุบัน คือ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) นับได้ว่าเป็นการพัฒนาการบริหารด้านกระบวนการบริหาร มีวัตถุประสงค์ของ แต่ละแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ย่อมสะท้อนให้เห็นถึงวิสัยทัศน์ ความต้องการความจำเป็นและทิศทางการพัฒนาของประเทศไทย ได้เป็นอย่างดีโดยการพัฒนาประเทศตามแนวทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ผ่านมา ส่งผลให้ประเทศไทยมีระดับการพัฒนาที่สูงขึ้นตามลำดับ ไม่ว่าจะเป็นด้านเศรษฐกิจไทยมีขนาดใหญ่ขึ้น มีฐานการผลิตและบริการที่มีความเข้มแข็งและโดดเด่นในหลายสาขา และความร่วมมือกับมิตรประเทศทั้งในรูปทวิภาคีและพหุภาคี รวมถึง ความร่วมมือกับประเทศในอนุภูมิภาค และอาเซียนมีความเข้มข้นและชัดเจนขึ้น ขยายโอกาสด้านการค้าและการลงทุนของไทยเพิ่มขึ้น ในขณะที่โครงสร้างพื้นฐานมีการพัฒนาครอบคลุมมากขึ้น และการบริการทางสังคมทุกด้านที่มีความครอบคลุมทั่วถึง ทำให้รายได้ประชาชนสูงขึ้นปัญหาความยากจน ลดลง และคุณภาพชีวิตประชาชนดีขึ้น โครงสร้างเศรษฐกิจไทยมีความเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจและสังคมโลกมากขึ้น จึงทำให้มีความอ่อนไหวและผันผวนตามปัจจัยภายนอก ในขณะที่ความสามารถในการแข่งขันปรับตัวช้า เนื่องจากการยกระดับห่วงโซ่มูลค่าการผลิตเกษตร อุตสาหกรรมและบริการสู่การใช้องค์ความรู้ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมยังดำเนินการได้น้อย ทำให้ฐานการผลิตเกษตร อุตสาหกรรม และบริการมีผลิตภาพ การผลิตต่ำ ประกอบกับประเทศไทยยังประสบปัญหาคุณภาพในเกือบทุกด้าน โดยเฉพาะด้านที่สำคัญ ได้แก่ คุณภาพคน คุณภาพการศึกษา คุณภาพบริการสาธารณะและบริการสาธารณสุข สังคมไทยยังมีความเหลื่อมล้ำสูง (กระทรวงอุตสาหกรรม, 2559, หน้า 16)

คุณภาพชีวิตของประชาชนเป็นสิ่งที่ต้องได้รับการดูแลและพัฒนา เพราะถ้าประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ก็จะสามารถพัฒนาครอบครัวและประเทศชาติให้มั่นคง ซึ่งองค์การยูเนสโก (UNESCO, 1981, p 89) ได้สรุปเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตไว้ว่า เป็นความรู้สึกของการอยู่อย่างพึงพอใจ (มีความสุข มีความพอใจ) ต่อองค์ประกอบต่าง ๆ ของชีวิตซึ่งมีส่วนสำคัญมากที่สุดของบุคคล และองค์การอนามัยโลก (WHO, The WHOQOL Group, 1995, p 1404) ได้ให้

ความหมายของคุณภาพชีวิตว่าเป็นการรับรู้ของแต่ละบุคคลที่มีต่อชีวิตของบุคคลนั้น ๆ ในบริบทของวัฒนธรรมและสังคมที่บุคคลนั้นอาศัยอยู่เชื่อมโยงกับจุดมุ่งหมายและความคาดหวังของบุคคลนั้นๆ (Chantavanich, and Thaiyanan, 1996, p 89) ได้ให้ความหมายของการพัฒนาคุณภาพชีวิตว่าหมายถึง การทำให้บุคคล มีความสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายจิตใจและสติปัญญาดำเนินชีวิตในทางชอบธรรมมีความพอใจในความเป็นอยู่ของตนเองและสามารถปรับตนเองให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ คุณภาพชีวิตของประชาชนจะประกอบ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษาด้านการประกอบอาชีพ ด้านรายได้และการกระจายรายได้ ด้านชีวิตครอบครัว ด้านสภาพแวดล้อม และด้านการบริหารจัดการที่ดีของภาครัฐ

การพัฒนาคุณภาพชีวิตมีความสำคัญเป็นอย่างมาก เพื่อให้ประชาชนสามารถพัฒนาตนเองและสังคมไปสู่เป้าหมายที่พึงปรารถนา ทั้งในส่วนบุคคลครอบครัว ชุมชน จึงต้องมีการพัฒนาในด้านร่างกายและจิตใจเพื่อให้มีแนวคิดเจตคติที่ดีรู้จักการบริหารตนเองการเอื้ออาทรต่อบุคคลอื่น มีอาชีพและรายได้ที่พอเพียงต่อการดำรงชีวิต มีคุณธรรม ศีลธรรม ถ้าหากปฏิบัติได้เช่นนี้เท่ากับเป็นการยกระดับทั้งตนเองและสังคม ทำให้มีคุณค่า มีความเจริญงอกงาม ปัญหาต่างๆ ในสังคมลดน้อยลง เช่น ปัญหาครอบครัว ปัญหาอาชญากรรม ปัญหามลภาวะเป็นพิษ เป็นต้น ประเทศต่าง ๆ จึงพยายามอย่างเต็มที่ในการพัฒนาและปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มี 2 คุณภาพชีวิตที่สูงขึ้น เพื่อช่วยให้สมาชิกทุกคนในสังคมกินดีอยู่ดี มีความสุขสมบูรณ์ประโยชน์ของการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีดังนี้ 1) การพัฒนาคุณภาพชีวิตช่วยทำให้บุคคลสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมโดยมีแนวทางในการดำรงชีวิตที่ดีขึ้น ซึ่งส่งผลให้สังคมมีความสงบสุขไปด้วย 2) การพัฒนาคุณภาพชีวิต กระตุ้นให้บุคคลและสังคมเกิดความกระตือรือร้นคิดที่จะปรับปรุงตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อมให้ดีขึ้นอยู่ เสมอ 3) การพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้บุคคลรู้จักใช้ปัญญา มีเหตุผล มีคุณธรรม จริยธรรม หลักการบริหารเพื่อมาแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับตนเองและสังคม 4) การพัฒนาคุณภาพชีวิต ทำให้บุคคลและสังคมอยู่ร่วมกันด้วยความสมานฉันท์ช่วยลดปัญหาความขัดแย้งและปัญหาสังคม 5) การพัฒนาคุณภาพชีวิตทำให้บุคคลและสังคมที่มีความรู้ความเข้าใจอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข เกิดความร่วมมือ ร่วมใจในการส่งเสริมศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี และค่านิยมที่ดีงามให้เกิดขึ้นในสังคม ดังจะเห็นได้ว่าหากคนมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีคุณภาพที่ดีย่อมนำไปสู่การพัฒนาประเทศชาติให้เจริญรุดหน้าก้าวไกลขึ้น

ชาวชุมชนในหลายพื้นที่ริมคลองหรือพื้นที่ชุมชน อันได้แก่ ชาวบางชนะ หรือชาวในบางตามคำเรียกของคนท้องถิ่น มีวิถีชีวิตอยู่ริมลำคลองสายเล็กที่ไหลลงแม่น้ำตาปี เชื่อมต่อจากสาย

หนึ่งไปยังอีกสายหนึ่ง ซึ่งมีคลองเล็กคลองน้อยนับร้อยคลอง จนได้รับขนานนามว่า “คลองร้อยสาย” เชื่อมต่อพื้นที่ 6 ตำบล พื้นที่นี้เป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีแม่น้ำตาปีเป็นพรมแดนแบ่งเขตตามธรรมชาติ กันแบ่งระหว่างพื้นที่ของชุมชนโบราณกับพื้นที่ฝั่งเขตอำเภอเมืองสุราษฎร์ธานี ด้วยภูมิประเทศอยู่ใกล้ปากอ่าวบ้านดอน ทำให้เกิดความหลากหลายทางชีวภาพ บ้างมีสภาพน้ำกร่อย น้ำเค็ม น้ำทะเลหนุน และน้ำจืด วนเวียนอยู่ตลอดปี ด้วยความเป็นอยู่ที่ใกล้ชิดกับสายน้ำ ชาวชุมชนในบางส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพประมงควบคู่กับการทำสวนจาก สวนมะพร้าว และชาวบ้านที่นี่ยังคงใช้การเดินทางโดยเรืออยู่ ถึงแม้ในปัจจุบันจะมีถนนตัดผ่านให้เดินทางได้สะดวก เห็นได้จากเกือบทุกบ้านมีท่าเรือและมีเรือจอดอยู่ จนกระทั่งเริ่มพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยววิถีชุมชนที่มีความผูกพัน กับสายน้ำ โดยเปิดให้นักท่องเที่ยวได้เรียนรู้และสัมผัสการดำเนินชีวิตของชาวบ้าน (อนิตยา เพชรเรือง และ คณะ (2562, หน้า 12)

ด้วยเหตุผลและความเป็นมาข้างต้น ผู้วิจัยมีแนวความคิดที่จะทำการวิจัยการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัด สุราษฎร์ธานี ในด้านต่อไปนี้ 1. พัฒนากาย เพื่อมุ่งให้ร่างกายมีสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บและความพิการใดๆ 2. พัฒนาทางอารมณ์ เพื่อมุ่งให้อารมณ์มีความสุข สนุกสนานร่าเริง ไม่มีความเครียดหรือวิตกกังวลต่อการเรียนหรือต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ มีแต่ความ เจริญหู เจริญตา เจริญใจ มองโลกในแง่ดีตลอดไป 3. พัฒนาทางสังคม เพื่อมุ่งให้เป็นคนที่มีเกียรติ ได้รับการยกย่อง เคารพนับถือการยอมรับความรู้สึกเป็นเจ้าของและความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม 4. พัฒนาทางความคิด เพื่อมุ่งให้เป็นคนที่มีความต้องการที่จะรู้และเข้าใจในสิ่งต่างๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดค้นหา วิธีการป้องกันแก้ไขปัญหาทั้งหลาย ให้ตัวเองได้ดำรงชีพอยู่อย่างสุขสบาย 5. พัฒนาทางจิตใจ เพื่อมุ่งให้เป็นคนที่มีคุณค่า มีประโยชน์ต่อชุมชน เป็นที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวทางใจ มีความมั่นใจว่าชีวิตนี้มีคุณค่ามีความสุขหรือมีชีวิตที่ดีกว่าในอนาคต ได้รับความหลุดพ้นจากทุกข์ทั้งหลาย 6. พัฒนาทางปัญญา เพื่อมุ่งให้เป็นคนมีความเฉลียวฉลาด สามารถคิดพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ได้อย่างมีเหตุผล ซึ่งปัญญาจะแตกฉานในบุคคลได้นั้น จำเป็นจะต้องมีการศึกษาเล่าเรียน มีความสนใจเอาใจใส่ต่อวิชาความรู้ที่ครูอาจารย์อบรมสั่งสอนเพื่อเป็นผู้มีความรู้ความสามารถและนำไปพัฒนาชีวิตที่มีคุณค่าต่อไปภายภาคหน้า 7. พัฒนาทางวินัย เพื่อมุ่งให้เป็นคนมีระเบียบวินัยในตนเอง สามารถเคารพและปฏิบัติต่อภาระหน้าที่ต่างๆ ที่มีอยู่ให้อยู่ในกรอบของข้อบังคับของกฎเกณฑ์ที่ได้กำหนดขึ้น ไม่ประพฤติดน

ออกนอกกลุ่มนอกทางการมีวินัยที่ดีนั้น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ทรงมีทรงสนะว่า “คนที่มีระเบียบวินัยนั้นเป็นผู้ที่เข้มแข็ง เป็นผู้ที่มีหัวใจดีต่อตัวเอง เป็นผู้ที่จะมีความสำเร็จในอนาคต”

ด้วยเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวข้างต้นและผลการวิจัยที่ได้จะนำเสนอต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

2.2 เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประโยชน์ที่ได้จากการวิจัย

3.1 ทำให้ทราบถึงการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

3.2 ได้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี อย่างเหมาะสม

3.3 ผลการวิจัยสามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นรูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ได้ในอนาคต

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ให้ถูกต้องสมบูรณ์ที่สุด

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัด สุราษฎร์ธานี จำนวน 325 คน

ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่ 1) ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ 2) การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยใช้หลักพรหมวิหารธรรมประการ ประกอบด้วย (1) ด้านเมตตา (2) ด้านกรุณา (3) ด้านมุทิตา และ (4) ด้านอุเบกขา โดยใช้แบบมาตรประเมินค่า 5 ระดับ และ 3) คำถามปลายเปิด (Open ended Question) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ผลการวิจัย

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 325 คน จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และรายได้ โดยนำมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ ผลการวิเคราะห์ดังตารางต่อไปนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม		จำนวน	ร้อยละ
เพศ	ชาย	107	32.92
	หญิง	218	67.08
อายุ	ต่ำกว่า 30 ปี	63	19.38
	30-40 ปี	79	24.31
	41-50 ปี	128	39.38
	51 ปีขึ้นไป	55	16.92
ระดับการศึกษา			
	ประถมศึกษา	57	17.54
	มัธยมศึกษา	182	56.00
	ปริญญาตรี/สูงกว่าปริญญาตรี	86	26.46
อาชีพ	ประมง	38	11.69
	เกษตรกร	45	13.85
	รับจ้าง	72	22.15
	ค้าขาย	94	28.92

5. รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	76	23.38
รายได้ ต่ำกว่า 10,000 บาท	69	21.23
10,000-20,000 บาท	113	34.77
20,001-30,000 บาท	89	27.38
มากกว่า 30,000 บาท	54	16.62
รวม	325	100.00

จากตารางข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า

1. เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 67.08 และเพศชาย จำนวน 107 คน คิดเป็นร้อยละ 32.92

2. อายุ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 128 คน คิดเป็น ร้อยละ 39.38 รองลงมาอยู่ระหว่าง 30-40 ปี จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 24.31 อายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 19.38 และอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 16.92

3. การศึกษา ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 รองลงมาคือ ระดับปริญญาตรี/สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 86 คน คิดเป็น ร้อยละ 26.46 ระดับประถมศึกษา จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 17.54

4. อาชีพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 94 คน คิดเป็น ร้อยละ 28.92 รองลงมาคือ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 76 คน คิดเป็นร้อยละ 23.38 อาชีพรับจ้าง จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 22.15 เป็นเกษตรกร จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 13.85 และประมง จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 11.69

5. รายได้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ระหว่าง 10,000-20,000 บาท จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 34.77 รองลงมาคือรายได้ 20,001-30,000 บาท จำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 27.38 รายได้ต่ำกว่า 10,000 บาท จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 21.23 และรายได้สูงกว่า 30,000 บาท จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 16.62

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนใน
เขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ข้อ	การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของ ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี	ระดับ การพัฒนา		แปล ผล
		$\bar{x}$	S.D.	
1	ด้านเมตตา (ปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข)	4.10	0.43	มาก
2	ด้านกรุณา (ความสงสารคิดจะช่วยให้พ้นทุกข์)	4.06	0.42	มาก
3	ด้านมุทิตา (พลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี)	4.14	0.42	มาก
4	ด้านอุเบกขา (ความวางเฉย ไม่ดีใจ ไม่เสียใจเมื่อผู้อื่นถึงความวิบัติ)	4.31	0.36	มาก
โดยรวม		4.15	0.41	มาก

จากตารางพบว่า การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมเห็นว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งมีค่าแปลผลโดยรวม ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.15$) อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากสูงที่สุดไปต่ำสุด พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านอุเบกขา (ความวางเฉย ไม่ดีใจ ไม่เสียใจเมื่อผู้อื่นถึงความวิบัติ) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.31$) อยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านมุทิตา (พลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.14$) อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านเมตตา (ความสงสารคิดจะช่วยให้พ้นทุกข์) ค่าเฉลี่ย ($\bar{x} = 4.06$) อยู่ในระดับมากตามลำดับ

ข้อเสนอแนะแนวทางในการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของ
ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ส่วนใหญ่เห็นว่าควรให้ความสำคัญโดยการส่งเสริมให้ประชาชนนำหลักธรรมมาปฏิบัติ ทำให้ประชาชนในชุมชนมีความรัก ความปรารถนาดีต่อกัน มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อกัน มีสัมพันธภาพอันดีในชุมชน ส่งเสริมให้ทุกคนมุ่งสร้างประโยชน์แก่ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว จัดฝึกอบรมอาชีพ และจัดหาตลาดชุมชนให้ผู้เข้าฝึกอบรมสามารถจำหน่ายสินค้าที่ได้จากการฝึกอบรมอาชีพ เพื่อให้เกิดการพัฒนา

อย่างต่อเนื่องจากการสร้างอาชีพให้แก่ประชาชน ผู้นำชุมชน ควรส่งเสริมในเรื่องประเพณี วัฒนธรรมของท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนคนรุ่นหลังได้อนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นเมือง การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ ประกอบด้วย เมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ถือเป็นหลักธรรมของผู้มีจิตใจสูง การให้อภัย ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน มีความยินดีเสียสละ ทำให้สังคมอยู่อย่างมีความสุข

สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี สามารถสรุปได้ ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 218 คน คิดเป็นร้อยละ 67.08 อายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 128 คน คิดเป็น ร้อยละ 39.38 จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษา จำนวน 182 คน คิดเป็นร้อยละ 56.00 ประกอบอาชีพค้าขาย จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 28.92 และมีรายได้ระหว่าง 10,000-20,000 บาท จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 34.77

ผลการวิเคราะห์การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

โดยรวมเห็นว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ด้านอุเบกขา (ความวางเฉย ไม่ดีใจไม่เสียใจเมื่อผู้อื่นถึงความวิบัติ) รองลงมาคือ ด้านมุทิตา (พลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านเมตตา (ความสงสารคิดจะช่วยให้พ้นทุกข์)

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยจะได้นำผลการวิจัยมาอภิปรายผล ดังนี้

การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี นำมาประยุกต์ใช้อย่างครบถ้วน ทั้งในของความด้านเมตตา ปราณณาให้ผู้อื่น

เป็นสุข มีความกรุณา ความสงสารคิดจะช่วยให้พ้นทุกข์ มุทิตา พลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี และมีอุเบกขา (ความวางเฉย ไม่ดีใจ ไม่เสียใจเมื่อผู้อื่นถึงความวิบัติ) เพื่อพัฒนากาย มีสุขภาพแข็งแรง สมบูรณ์ ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ พัฒนาทางอารมณ์ มีความสนุกสนานร่าเริงไม่มีความเครียดหรือวิตกกังวลต่อการเรียนหรือต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบ พัฒนาทางสังคม เป็นคนที่มีเกียรติ ได้รับการยกย่อง เคารพนับถือการยอมรับความรู้สึกเป็นเจ้าของและความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระปลัดมงคล วราสโย (เรื่องอาคม, 2561, หน้า 99) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ จากผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ความคิดเห็นของครูที่มีต่อการพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากการบริหารสถานศึกษาตามหลักพรหมวิหาร 4 ของโรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ มีการบริหารโรงเรียนที่ดี มีประสิทธิภาพ เป็นอย่างดีเยี่ยม และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุปรีชา ชำนาญพุฒิพร และ คณะ (2563, หน้า 62) ได้วิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยหลักพรหมวิหารธรรมของผู้สูงอายุในชุมชนของเทศบาลตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง พบว่า ผู้สูงอายุในชุมชนของเทศบาลตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง มีระดับคุณภาพชีวิตด้วยหลักพรหมวิหารธรรมของผู้สูงอายุ ทั้ง 4 ด้าน โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบคุณภาพชีวิตด้วยหลักพรหมวิหารธรรมรายด้าน พบว่าคุณภาพชีวิตด้วยหลักพรหมวิหารธรรมอยู่ในระดับสูง ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านมุทิตา ด้านเมตตา ด้านกรุณา และด้านอุเบกขา และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมชาย จันทสาโร (ถนัดกิจตระกูล, 2562, หน้า 114) ได้วิจัยเรื่อง บทบาทของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนสุขฤดี แขวงท่าแร่ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า สภาพการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนสุขฤดี แขวงท่าแร่ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีระดับมากที่สุด รองลงมาได้แก่ ด้านจิตใจ ด้านร่างกาย และด้านสิ่งแวดล้อม ตามลำดับ ด้านร่างกาย โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนรับประทานอาหารที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์ต่อร่างกายอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านจิตใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนได้เห็นความสำคัญของวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา และข้อที่ผู้นำชุมชนสุขฤดีจัดให้จัดมีการเข้าค่ายคุณธรรม

จริยธรรมภายในชุมชนอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อว่าผู้นำชุมชนสุจริตให้ประชาชนในชุมชนได้เข้าร่วมประชุมเพื่อปรึกษาเสนอแนะแนวทางในการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีภายในชุมชน อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาผลการวิจัยเป็นรายด้านสามารถนำมาอภิปรายผลวิจัยได้ ดังนี้

1.ด้านเมตตา (ปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข) พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้นำชุมชนมีการพัฒนาส่งเสริม สนับสนุนการฝึกอบรม และประกอบอาชีพ มีน้ำใจแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่นมีอภัยาศัยที่ดี ปรับปรุงหรือพัฒนาท้องถิ่นของตนหรือสถานที่ทำงานด้วยจิตเมตตาธรรมตามความเหมาะสม สอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมุทรสมนิก สมณธมโม (อุทัยแสงไพศาล, 2561, หน้า 62) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของครูตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ด้านเมตตา บุคลากรมีความคิดเห็นต่อคุณลักษณะของครูตามหลักพรหมวิหาร 4 โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ มีสถานที่พักผ่อนเพื่อผ่อนคลายจากการทำงานด้วยการเอาใจใส่ด้วยดี มีการให้คำปรึกษา ข้อเสนอแนะ วิธีการทำงานที่ถูกต้องด้วยจิตเมตตา และมีการปรับปรุงหรือพัฒนาท้องถิ่นหรือสถานที่ทำงานให้ด้วยจิตคิดเมตตาธรรมตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระณัฐชัย จำปา (2563, หน้า 65) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักพรหมวิหาร 4 กับการเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา พบว่า การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักพรหมวิหาร 4 กับการเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา ด้านเมตตา ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด คือผู้บังคับบัญชามีน้ำใจแบ่งปันสิ่งของให้ผู้อื่น ผู้บังคับบัญชามีสัมพันธภาพที่ดีและผู้บังคับบัญชา มีอภัยาศัยที่ดีและผู้บังคับบัญชามีความรักความปรารถนาดี ให้ผู้ใต้บังคับบัญชาได้รับความสุข ทั้งกายและจิตใจ

2.ด้านกรุณา (ความสงสารคิดจะช่วยให้พ้นทุกข์) พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขต

พื้นที่ตำบลบางชนะ ด้วยความกรุณา ความสงสารคิดจะช่วยให้พ้นทุกข์ รู้จักแบ่งปันและระดมทรัพยากรที่มีอยู่ มาใช้ประโยชน์ในชุมชน ให้ความช่วยเหลือสงเคราะห์แก่คนยากจน คนพิการ ผู้ประสบภัย และผู้สูงอายุ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมชาย จนทสาโร (ถนัดกิจตระกูล, 2562, หน้า 115) ได้วิจัยเรื่อง บทบาทของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนสุขฤดี แขวงท่าแร่ จังหวัดบึงกาฬ พบว่า ผู้นำและคณะกรรมการบริหารชุมชนสุขฤดี แขวงท่าแร่ จัดเสนองบประมาณต่อภาครัฐเพื่อช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส ผู้พิการ ผู้สูงอายุ ให้ได้รับโอกาสเท่าเทียมกับประชาชนในชุมชน ทั้งมีการจัดให้มีการประชาสัมพันธ์เสียง ตามสายหรือติดป้ายประกาศ เพื่อแจ้งข่าวสารต่าง ๆ ให้ประชาชนในชุมชนได้รับทราบ พร้อมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชนสร้างความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกันเพื่อเพิ่มพูนความสามัคคีในหมู่คณะ นอกจากนี้ ยัง หมั่นจัดประชุมอยู่อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความสามัคคีภายในชุมชน และเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชน ในชุมชนได้รับการมีส่วนร่วมในการทำงานหรือรับรู้เกี่ยวกับงานต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ของส่วนรวมภายในชุมชนด้วย และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมุห์สมนึก สมณธมโม (อุทัยแสงไพศาล, 2561, หน้า 67) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของครูตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของครู ตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ด้านกรุณา อยู่ในระดับมาก มีการให้โอกาสผู้ที่มีผลงานต่ำกว่ามาตรฐานการประเมินปรับปรุงตนเองและเข้าร่วมงานต่อ มีการให้คำปรึกษาและช่วยแก้ปัญหาเมื่อประสบปัญหาในการทำงาน ในฐานะผู้บังคับบัญชามีแนวทางพัฒนาคุณลักษณะครูด้านกรุณา คือ การจัดสวัสดิการการสงเคราะห์เพื่อช่วยเหลือครูเมื่อมีความจำเป็นอาทิเช่น เมื่อบิดามารดาคู่สมรส บุตรธิดาเจ็บป่วยอุปสมบทสมรสหรือเสียชีวิตอีกหลาย ผู้บริหารมีรับฟังปัญหาข้อดัดร้อนของครู และหาทางช่วยเหลือในโอกาสต่าง ๆ คุณครูทุกคนในกลุ่มงานมีความแตกต่างกันบางคน มีความสุขบางคนก็มีความทุกข์ซ้ำเจ้าให้ความสำคัญกับทุกคนด้วยการทักทายสอบถามพูดคุยถามข่าวและให้กำลังใจบางคนที่มีปัญหาก็จะชี้ช่องทางที่จะช่วยเหลือบรรเทาความทุกข์และให้ความเข้าใจผู้ร่วมงานที่มีอารมณ์แตกต่างกันบางคนก็พูดก้าวร้าวก็ยินดีให้อภัยทุกคน

3.ด้านมุทิตา (พลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี) พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบล

บางขณะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ด้านมูทิตา พลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี ให้ความร่วมมือปรับปรุงแหล่งชุมชน เพื่อลดการแออัดของการอยู่อาศัยร่วมกันในชุมชน การจัดการสิ่งปฏิกูลและขยะมูลฝอยภายในชุมชน การรักษาความสะอาด ปลุกต้นไม้ เพื่อลดอากาศที่เป็นมลพิษภายในชุมชน สนับสนุนให้เกิดความรักสามัคคีในชุมชนสร้างขวัญ กำลังใจที่ดีให้กัน ให้คำปรึกษาและส่งเสริมให้แก่ไขปัญหาด้วยวิธีการที่ถูกต้องและเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมชาย จันทสโร (ถนัดกิจตระกูล, 2562, หน้า 115) ได้วิจัยเรื่อง บทบาทของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนสุขฤดี แขวงท่าแร่ จังหวัดบึงกาฬ กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ผู้นำและคณะกรรมการบริหารชุมชนสุขฤดี แขวงท่าแร่ ให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนในชุมชนให้เห็นคุณค่าที่แท้จริงของต้นไม้และควรให้มีการปลุกต้นไม้ทดแทน พร้อมทั้งแนะนำประชาชนในชุมชน เพื่อสร้างความสำนึกถึงการทิ้งขยะลงตามพื้นหรือแหล่งน้ำ โดยให้ทิ้งลงในถังรองรับที่จัดไว้ไว้ตามสถานที่ต่าง ๆ จัดสร้างไฟฟ้าตามไหล่ทางให้เพียงพอ รวมถึงซ่อมบำรุงถนนที่ชำรุดทรุดโทรม และมีการจัดกิจกรรมอบรมให้ความรู้ความเข้าใจให้ประชาชนในชุมชน เกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและแนะนำวิธีการนำธรรมชาติมาใช้เกิดประโยชน์สูงสุด ทำให้ชุมชนลดปัญหาแออัดหรือบริเวณบ้านในชุมชน ด้วยการพัฒนาระบบสาธารณูปโภคหรือสร้างโครงสร้างบางส่วนให้ดี เช่น พัฒนาบริเวณรอบชุมชนและสอดคล้องกับงานวิจัยของพระปลัดมงคล วราสโย (เรืองอาคม, 2561, หน้า 101) ได้วิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนา คุณลักษณะผู้บริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ ด้านมูทิตา อยู่ในระดับมาก เนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนยกย่อง ชมเชย ผลงานการปฏิบัติ ของผู้ได้บังคับบัญชาอยู่เสมอ มีการสนับสนุนส่งเสริมให้มีโอกาสได้เลื่อนตำแหน่งหรือปรับระดับความสามารถ และควรแสดงความยินดีเมื่อได้รับรางวัลหรือโบนัสพิเศษกับผู้ได้บังคับบัญชาอยู่เสมอ

4.ด้านอุเบกขา (ความวางเฉย ไม่ดีใจ ไม่เสียใจเมื่อผู้อื่นถึงความวิบัติ) พบว่าประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี เห็นว่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้นำชุมชนหนักแน่น มั่นคง ไม่อ่อนไหวไปตามอารมณ์ที่มากกระทบ ให้ความร่วมมือในการพัฒนา สนับสนุนการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของชุมชน ผู้นำชุมชนฟังความคิดเห็นของผู้อื่นหรือคำติชมจากประชาชนด้วยความเต็มใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภารัตน์ ไกรเนตร (2561, หน้า 128) ได้วิจัยเรื่อง การใช้พรหมวิหาร 4 เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับพัฒนาชุมชนเลียบคลองทวีวัฒนา เขตบางแค

กรุงเทพมหานคร พบว่า อยู่ในระดับมาก คือผู้นำชุมชนฟังความคิดเห็นของผู้อื่นหรือคำติชมจากผู้อื่นด้วยความเต็มใจ เพราะว่าผู้นำแม่ในบางครั้งในการทำงานจะต้องพบเจอคนที่ไม่ค่อยชอบก็ตาม ต้องการความคิดเห็นหรือคำติชมของคนอื่นนั้น เป็นการรู้จักใช้วิธีการที่จะครองใจคนซึ่งจะก่อให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกัน มนุษย์สัมพันธ์จัดเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่สร้างความพอใจ รักใคร่ศรัทธา โดยแสดงพฤติกรรมให้เหมาะสมทั้งทางกาย วาจา และใจ เพื่อโน้มน้าให้มีความรู้สึกใกล้ชิดเป็นกันเอง จูงใจให้ร่วมมือร่วมใจในการมีส่วนร่วม และสอดคล้องกับงานวิจัยของพระภิกษุชัย จำปา (2563, หน้า 65) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักพรหมวิหาร 4 กับการเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา ด้านอุเบกขาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผู้บังคับบัญชาปฏิบัติตนเป็นผู้รับฟังที่ดีและผู้บังคับบัญชาไม่ใช้อารมณ์ในการตัดสินใจ ผู้บังคับบัญชามีความสงบด้วยการวางใจเป็นกลาง อย่างสม่ำเสมอและผู้บังคับบัญชามีการใช้เหตุผลในการตัดสินใจโดยชอบธรรม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของพระสมุห์สมนึก สมณธมโม (อุทัยแสงไพศาล, 2561, หน้า 66) ได้วิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของครูตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ด้านอุเบกขา ผู้บังคับบัญชาต้องเป็นทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดีในทุกๆ งานของการบริหารโรงเรียนต้องแสดงภาวะผู้นำโดยสร้างความเข้าใจอันดีกับผู้ใต้บังคับบัญชาวางตัวเป็นกลางไม่มีอคติให้ความเป็นธรรมมีเหตุผลโดยใช้หลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนร่วมคิดร่วมทำร่วมจัดการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพเกิดผลประโยชน์สูงสุดแก่ผู้เรียนและสถานศึกษาการปฏิบัติงานด้านอุเบกขา อาทิ เช่น แนวทางพัฒนาคุณลักษณะครูด้านอุเบกขาวางใจเป็นกลางอันจะทำให้ดำรงอยู่ในธรรมตามที่พิจารณาเห็นด้วยปัญญาทำอย่างไร มีข้อมูลและมีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ถูกต้องจากนั้นนำข้อมูลมาดำเนินการให้ถูกต้องตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องไม่ฝ่าฝืนกฎระเบียบการทำให้เพื่อนร่วมงานเดือดร้อน วางตนเป็นกลางและให้ความเป็นธรรม

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.ด้านเมตตา ปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข โดยทำการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาด้านการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ให้แก่ครัวเรือน ควรจัดตั้งหน่วยงานรับผิดชอบเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในแต่ละด้าน

2.ด้านกรุณา ความสงสารคิดจะช่วยให้พ้นทุกข์ ผู้นำชุมชนและประชาชนสร้างความร่วมมือกันในการแก้ปัญหาของสังคม จัดศูนย์รับเรื่องราวร้องทุกข์ และดำเนินการแก้ไขความทุกข์ของประชาชนทันที และผู้นำชุมชนควรจัดกิจกรรมที่มีความสัมพันธ์กับหลักเมตตาธรรมในวันสำคัญ ทางพระพุทธศาสนา เพื่อเป็นการปลูกฝังความช่วยเหลือความสามัคคีให้เกิดขึ้นในชุมชนที่เข้มแข็ง

3.ด้านมุทิตา พลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี ผู้นำชุมชนควรส่งเสริมสนับสนุนคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ คนพิการ และด้อยโอกาส รักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และป้องกันปัญหาอาชญากรรม อนุรักษ์จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงาม ด้วยความยินดี

4.ด้านอุเบกขา ความวางเฉย ไม่ดีใจ ไม่เสียใจเมื่อผู้อื่นถึงความวิบัติ ผู้นำชุมชนควรเป็นกลาง ใครทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่วตามกฎหมายแห่งกรรม และเมื่อเราเห็นใครได้รับผลกระทบในทางที่เป็นโทษเราก็ไม่ควรดีใจหรือคิดซ้ำเติมเขาในเรื่องที่เกิดขึ้น เราควรมีความปรารถนาดี คือพยายามช่วยเหลือผู้อื่นให้พ้นจากความทุกข์ในลักษณะที่ถูกต้องตามทำนองคลองธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพิ่มเติม เช่น หลักสัปปุริสธรรม 7 หลักพรหมวิหาร 4 และหลักอิทธิบาท 5 เป็นต้น

2. ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี ต่อไป

3. ควรนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้เป็นรูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตตามหลักพรหมวิหารธรรมของประชาชนในเขตพื้นที่ตำบลบางชนะ อำเภอมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานีในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงอุตสาหกรรม. (ตุลาคม, 2559). ยุทธศาสตร์การพัฒนอุตสาหกรรมไทย 4.0 ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2560-2579), สืบค้นเมื่อ 29 กรกฎาคม 2565 จาก, http://www.oie.go.th/sites/default/files/attachments/industry_plan/thailandindustrialdevelopments4.0.pdf.
- พระณัฐชัย จำปา. (2563). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการบริหารสถานศึกษาตามหลักพรหมวิหาร 4 กับการเสริมสร้างขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดพะเยา. ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยพะเยา.
- พระปลัดมงคล วราสโย (เรื่องอาคม). (2561). แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะผู้บริหารตามหลักพรหมวิหาร 4 โรงเรียนประถมศึกษา อำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสมชาย จนทสาโร (ถนัดกิจตระกูล). (2562). บทบาทของผู้นำชุมชนกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตในชุมชนสุขฤดี แขวงท่าแร่ เขตบางเขน กรุงเทพมหานคร. ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการพัฒนาสังคม, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระสมุห์สมนึก สมณธโม (อุทัยแสงไพศาล). (2561). แนวทางการพัฒนาคุณลักษณะของครูตามหลักพรหมวิหาร 4 ในโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต และคนอื่นๆ. (2556). คุณภาพชีวิตการทำงานและความสุข. นครปฐม: ธรรมดาเพรส.
- สุดารัตน์ ไกรเนตร. (2561). การใช้พรหมวิหาร 4 เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำสำหรับพัฒนาชุมชนเลียบคลองทวีวัฒนา เขตบางแค กรุงเทพมหานคร. ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สุปรีชา ชำนาญพุฒิพร และ คณะ. (2563). รูปแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิตด้วยหลักพรหมวิหาร
ธรรมของผู้สูงอายุในชุมชนของเทศบาลตำบลเขาชัยสน อำเภอเขาชัยสน จังหวัดพัทลุง,
วารสาร มมร วิชาการล้านนา, ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม-ธันวาคม)

อนิตยา เพชรเรือง และ คณะ. (2562). สารจากตำบลบางชนะ อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์
ธานี. ปรินิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

Chantavanich, S. & Thaiyanan, W. (1996). **Concepts and Indicators of Social Development and
Quality of Life of Thailand.** In Anuchat Pounsomlee and Orathai Ard-am (Editor).
Development of Indicators Quality of Life and Thai Society. Bangkok: The Thailand
Research Fund.

UNESCO. (1981). **Quality of Life: An Orientation to Population Education.** New York:
UNESCO.

WHOQOL Group. (1995). **The World Health Organization Quality of life assessment
(WHOQOL): Position paper from the World Health Organization.** Social
Science and Medicine 41: 1403-1409.

ผู้เขียน

พระอธิการภูวนาท จารุธมโม (ชูทอง)*

คณะสังคมศาสตร์ สาขาการจัดการเชิงพุทธ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมโศกราช

เลขที่ 128 หมู่ 6 ถนนนครศรีฯ-ร้อนพิบูลย์, ตำบล นาพรุ อำเภอ พระพรหม
นครศรีธรรมราช 80000

E-mail: chan19Tara799@gmail.com

*ผู้ประสานงานหลัก (Corresponding Author)
E-mail : chan19Tara799@gmail.com

The life Quality Development According to Brahmavihara Dhamma of People
in the Area of Bangchana sub-district, Muang district, Surat Thani province